USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Davida Hipšra a soudců Tomáše Foltase a Lenky Krupičkové v právní věci žalobců: **a) L. K.**, **b) nezl. L. K.**, zastoupeni Mgr. Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Přemyslovská 848/2, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 14. 7. 2022, č. j. 13 Az 18/2022-25,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Rozhodnutím ze dne 13. 5. 2022 č. j. OAM-766/ZA-ZA12-ZA20-R2-2021, žalovaný zamítl žádost žalobců o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), neboť žalobci jsou státními občany Gruzie, kterou Česká republika v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců (dále jen „vyhláška č. 328/2015 Sb.“), považuje s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobci neprokázali, že v jejich případě Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

II.

[2] Žalobci podali proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji zamítl rozsudkem ze dne 14. 7. 2022, č. j. 13 Az 18/2022-25. Rozsudek městského soudu, stejně jako zde uváděná judikatura Nejvyššího správního soudu, je k dispozici na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

III.

[3] Žalobci (dále jen „stěžovatelé“) podali proti rozsudku městského soudu kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Stěžovatelka a) uvedla, že hlavním důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu bylo domácí násilí a výhružky ze strany jejího partnera a otce nezletilého stěžovatele b). Tyto skutečnosti v červnu 2021 oznámila na policii, která však nepodnikla žádné kroky. V červenci 2021 proto navštívila policejní služebnu znovu a dožadovala se ochrany, avšak bylo jí sděleno, že o jejím prvním podání není žádný záznam a že bude policie případně konat, až se násilí bude opakovat. Policie i pak zůstala zcela nečinná a stěžovatelka pochopila, že jí žádná ochrana poskytnuta nebude, proto nakonec ve vysokém stádiu těhotenství odcestovala do České republiky a požádala o mezinárodní ochranu. Stěžovatelka dále poukazovala na nedostatečné zjištění skutečného stavu věci, když žalovaný měl k posouzení žádosti toliko dvě stručné informativní zprávy o situaci v zemi původu, ale nic podrobněji zaměřeného na konkrétní problém stěžovatelky a efektivitu pomoci ze strany gruzínských státních orgánů před domácím násilím. Stěžovatelka dále namítala, že městský soud na tuto argumentaci a důkazy o nedostatečně zjištěném skutkovém stavu nijak nereagoval, resp. pouze uvedl, že v řízení před správním orgánem nevyplynulo, že by shromážděné podklady nevypovídaly o aktuální situaci. Městský soud tak posuzoval pouze ve správním spise založené informativní zprávy, ale nevyrovnal se zcela opačnými tvrzeními stěžovatelky o neefektivitě ochrany v Gruzii. Z tohoto pohledu je tak napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Pokud žalovaný, resp. následně městský soud neměl dostatečné informace o efektivitě ochrany před domácím násilím v Gruzii, pak mohl těžko dovozovat, že v případě větší aktivity a vytrvalosti stěžovatelky by jí vnitrostátní orgány ochranu poskytly. Ochrana před tzv. nestátními aktéry pronásledování nebo vážné újmy musí být nejen teoretická a iluzorní, ale rovněž prakticky dostupná a efektivní. To, že tato ochrana v zemi původu skutečně naplňuje uvedené požadavky, přitom prokazuje správní orgán na základě jemu dostupných informací, na žadateli je toliko uvést konzistentní a přesvědčivé azylové tvrzení. Stěžovatelka přitom přesvědčivě a konzistentně argumentovala, že v tzv. bezpečné zemi původu jí konkrétně před násilím ochrana poskytnuta nebyla. Stěžovatelka dále nesouhlasila se závěrem městského soudu, že otázka nejlepších zájmů dítěte může být hodnocena jen v meritorním správním řízení. Nejlepší zájem dítěte je institut, který je základním pilířem ochrany práv dítěte na mezinárodní, unijní i ústavní úrovni. Evropský soud pro lidská práva ve své judikatuře propojuje nejlepší zájem dítěte a právo na respektování rodinného života jakožto vzájemně neoddělitelně provázané koncepty. Podle tohoto soudu v případech, které se týkají dětí, musí být zvážen také jejich nejlepší zájem. Jediné řízení ve vztahu ke stěžovatelům, zejména nezletilému stěžovateli b), kde zmíněné mezinárodní závazky mohou být posouzeny, je právě řízení o mezinárodní ochraně. S ohledem na uvedené stěžovatelé navrhli, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

IV.

[4] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[5] Jednou z podmínek věcného přezkumu kasační stížnosti ve věci mezinárodní ochrany je její přijatelnost. Kasační stížnost je podle § 104a odst. 1 s. ř. s. přijatelná, pokud

svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Výkladem institutu přijatelnosti se Nejvyšší správní soud zabýval například v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, na které pro stručnost odkazuje.

[6] Nejvyšší správní soud neshledal v posuzované věci přesah vlastních zájmů stěžovatelů ani zásadní pochybení městského soudu, které by mohlo mít dopad do jejich hmotněprávního postavení. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu totiž poskytuje dostatečnou odpověď na uplatněné kasační námitky a stěžovatelé ve své argumentaci nevyložili žádné důvody, které by svědčily pro odklon.
[7] K tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů se v obecné rovině Nejvyšší správní soud mnohokrát vyjádřil (viz např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44, č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 25. 5. 2006, č. j. 2 Afs 154/2005-245, ze dne 17. 1. 2008, č. j. 5 As 29/2007-64). Rozhodnutí soudu je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů zejména tehdy, pokud není zřejmé, jakými úvahami se soud řídil při naplňování zásady volného hodnocení důkazů nebo při utváření právního závěru, z jakého důvodu soud považoval žalobní námitky za liché či mylné nebo proč nepovažoval právní argumentaci v žalobě za důvodnou. Meritorní přezkum rozhodnutí soudu je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Tato kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů městský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatelé se závěry městského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[8] Stěžovatelé dále namítali nedostatečné zjištění skutkového stavu žalovaným, a z toho pramenící nesprávné posouzení věci. K této námitce zdejší soud odkazuje na svou konstantní judikaturu, např. na rozsudky ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 5 Azs 24/2003-42, ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014-26, ze dne 4. 8. 2015, č. j. 6 Azs 113/2015-30, či ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014-17. Ve vztahu ke shromážděným podkladům pak rovněž na rozsudek ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008–81, podle kterého musí být užité podklady (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné. Žalovaný a následně městský soud při posouzení skutkového stavu vycházeli především z pohovoru se stěžovatelkou a) a dále z Informace Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) - Přehled údajů o zemi za rok 2020 Gruzie ze dne 31. 3. 2021 a Informace OAMP - Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu ze dne 20. 4. 2022. Posledně citovaný dokument vychází z řady odborných zdrojů (viz jejich seznam na str. 4 a 5 tohoto dokumentu), kdy se jedná o informace a zprávy jednotlivých organizací a institucí (např. Amnesty International, Evropská komise, Freedom House, Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, Human Rights Watch, Ministerstvo zahraničních věcí USA), příp. informací ČTK o situaci v Gruzii. Uvedené podklady splňují výše jmenované podmínky a na jejich základě byl skutkový stav zjištěn dostatečně pro posouzení věci ve smyslu citované judikatury. V této souvislosti lze dále uvést, že s podklady rozhodnutí se

stěžovatelka a) seznámila dne 10. 5. 2022. Na výslovnou otázku správního orgánu sdělila, že se k nim nechce vyjádřit a že doplnění podkladů nenavrhuje.

[9] Oproti jiným azylovým řízením je u řízení o mezinárodní ochraně v případě bezpečných zemí původu zdůrazněno důkazní břemeno žadatelů. Jelikož se dodržování mezinárodních závazků a neporušování práv vlastních občanů u bezpečných zemí původu presumuje, leží odpovědnost za prokázání opaku právě na žadatelích. Shodný závěr Nejvyšší správní soud vyslovil již v rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS: „*Institut bezpečné země původu zakotvený v § 2 odst. 1 písm. a) zákona o azylu* [pozn. soudu – dnes písm. k)] *a v čl. 29 a 30 procedurální směrnice totiž stanoví presumpci nedůvodností žádostí osob přicházejících z dané země – srov. § 16 odst. 1 písm. d) zákona o azylu (...)* [pozn. soudu – dnes § 16 odst. 2]. *Jinými slovy, žadatel o mezinárodní ochranu přicházející z bezpečné země původu musí prokázat, že v jeho konkrétním případě tento stát za bezpečnou zemi původu považovat nelze, což v důsledku znamená, že musí prokázat, že mu hrozí větší riziko pronásledování nebo vážné újmy než ostatním osobám v obdobném postavení. Jak bylo uvedeno výše, obdobné podmínky nejsou u standardních žádostí o mezinárodní ochranu (minimálně, pokud jde o zkoumání podmínek pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu) vyžadovány, a tudíž označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu.*“ Gruzie s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie je podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. na seznamu zemí, které Česká republika považuje za bezpečné. Bylo proto na stěžovatelích, aby prokázali, že v jejich případě tato domněnka neplatí.

[10] Podle tvrzení stěžovatelky a) tato ve vlasti neměla žádné problémy se státními orgány, ale toliko s bývalým partnerem, který na ni vyvíjel psychický nátlak, telefonoval a vyhrožoval jí nejprve tím, že jí fyzicky ublíží, a následně tím, že jí po porodu vezme narozené dítě – stěžovatele b). Stěžovatelka a) se sice obrátila na policii (v červnu a červenci 2021), ale nevyčkala výsledku řízení (na údajnou nečinnost policie si nikde nestěžovala) a dne 17. 8. 2021 vycestovala letecky do Turecka a pak různými dopravními prostředky do České republiky. Nejvyšší správní soud souhlasí s městským soudem, že stěžovatelé neprokázali, že v jejich konkrétním případě nelze Gruzii považovat za bezpečnou zemi. Především totiž neobjasnili, proč jim nemohou poskytnout ochranu před údajnou hrozbou ze strany bývalého partnera stěžovatelky a) orgány jejich domovského státu. Ze zprávy o zemi původu stěžovatelů přitom vyplynulo, že Gruzie je bezpečnou zemí, která je schopna svým občanům ochranu ze strany státu zajistit. Obecné tvrzení, že policie by jim stejně nepomohla, tak nemůže obstát. K obavám z pronásledování a výhrůžek ze strany soukromých osob a též k podmínkám nemožnosti domoci se náležité ochrany od státu se přitom Nejvyšší správní soud již mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003-65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003-49, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004-48, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003-44, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, nebo dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54). Jestliže stěžovatelé vyjádřili obecnou nedůvěru v justiční systém v zemi jejich původu, k tomu Nejvyšší správní soud připomíná, že podle konstantní judikatury pouhou nedůvěru občana ve státní instituce ve vlasti nelze podřadit pod důvody pro udělení mezinárodní ochrany (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 7/2004-37, a ze dne 21. 11. 2003, č. j. 7 Azs 13/2003-40).

[11] Nejvyšší správní soud tak dospěl ke stejnému závěru jako žalovaný i městský soud, tedy že stěžovatelé neuvedli žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování či vážné újmy v zemi původu a tedy nepovažovat Gruzii ve vztahu k jejich osobám za bezpečnou zemi původu. Žalovaný i městský soud se věcně, srozumitelně a přezkoumatelně vypořádali s tvrzeními stěžovatelky a) a obstarali dostatek informací za účelem náležitého zjištění skutkového stavu. Nejvyšší správní soud připomíná, že označení Gruzie (s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie) za bezpečnou zemi původu přeneslo břemeno tvrzení a břemeno důkazní na stranu stěžovatelů, že Gruzii za bezpečnou zemi ve vztahu k jejich osobám považovat nelze; rozsah a obsah jimi sdělených informací však v daném případě neodůvodňoval přijetí závěru, že by pro stěžovatele Gruzie bezpečnou zemi původu skutečně nepředstavovala.

[12] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že žádné z tvrzení stěžovatelů nemířilo k tomu, že by snad jejich azylový příběh souvisel s oblastí Abcházie nebo Jižní Osetie, které nejsou podle vyhlášky č. 328/2015 Sb. považovány za bezpečné.

[13] Pokud jde o zohlednění nejlepšího zájmu dítěte v řízení ve věci mezinárodní ochrany v případech, kdy žádost není věcně projednána (tedy i postupuje-li žalovaný podle § 16 odst. 2 ve spojení s § 16 odst. 3 zákona o azylu), touto otázkou se Nejvyšší správní soud zabýval již v usnesení ze dne 1. 12. 2016, č. j. 8 Azs 83/2016-62, či v usnesení ze dne 24. 9. 2020, č. j. 1 Azs 49/2020-32. Z nich vyplývá, že posouzení nejlepšího zájmu dětí v řízení ve věci mezinárodní ochrany je vyhrazeno meritornímu rozhodování, k němuž žalovaný s ohledem na označení Gruzie jako bezpečnou zemi původu, které stěžovatelé ve vztahu ke své individuální situaci nevyvrátili, vůbec nepřistoupil. Nejlepší zájem dítěte má být zkoumán ve vztahu k přiměřenosti správního vyhoštění rodiče dítěte, což je otázka, která v azylovém řízení z povahy věci nenachází své místo (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 166/2016-28). S ohledem na výše citovanou judikaturu kasačního soudu absence posouzení nejlepšího zájmu nezletilého stěžovatele b) nemůže založit přijatelnost kasační stížnosti.

[14] S poukazem na shora uvedené důvody Nejvyšší správní soud odmítl kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a s. ř. s.

[15] Nejvyšší správní soud nerozhodoval o návrhu stěžovatelů na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, protože o tomto mimořádném opravném prostředku bylo rozhodnuto bez zbytečného prodlení po nezbytném poučení účastníků řízení a obstarání dalších podkladů nutných pro rozhodnutí.

[16] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterých, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, část III. 4., usnesení téhož soudu ze dne 13. 5. 2021, č. j. 9 Azs 32/2021-32). Stěžovatelé nebyli v řízení o kasační stížnosti úspěšní, proto nemají právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, jemuž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů

řízení nepřiznal, protože mu v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. října 2022

David Hipšr
předseda senátu